

NAROZENINY MUZEA - 125 LET MUZEA

Kolikáté? Již sto dvacáté páté.

Právě před 125 lety bychom se mohli v dobovém tisku – Oznamovateli pro politický okres dačický - dočíst, že 16. dubna roku 1893 založilo 60 nadšenců z Dačic a okolí v místnostech Měšťanské besedy v Dačicích (v hostinci na bývalém Kostelním náměstí, kde je dnes Salon Halen) národopisný odbor, který shromažďoval sbírky pro národopisnou výstavu v Praze a zároveň i pro městské muzeum.

Národopisný odbor měl celkem čtyři sekce, nad nimiž převzala patronát městská rada. První sekce byla zřízena pro písemné památky, pro nářečí lidu, pověsti a pořekadla. Druhá pro nářadí a náčiní všeho druhu, pro stavbu a průmysl. Třetí pro místopis, statistiku a demografii. Čtvrtá pro zpěv, tance a hry. Na ustavující schůzi Národopisného odboru byl zvolen předsedou starosta Josef Příhoda, místopředsedy dr. Viktor Faber a Bedřich Kancnýř, jednatelem Karel Kamenář (správce měšťanské školy), pokladníkem Emanuel Elterlein, tajemník spořitelny.

Sbíralo se vše, co dokumentovalo život lidu, jako pracovní nářadí, součásti oděvů, zařízení domácností, předměty vázící se ke zvykům. Zapisovaly se písně i s nápěvy, překreslovaly se motivy z lidové výtvarné tvořivosti, sepisovala se jména pozemkových tratí, zaznamenávaly se demografické údaje, velikosti usedlostí, počty řemeslníků v obcích, fotografoval se lidový kroj, který se tehdy ještě nosil ve Velké Lhotě, pracovalo se na dějinách škol, kreslily se půdorysy kostelů v okrese. Vedle důstojného obeslání pražské výstavy měli nadšení pracovníci na mysli především zřízení trvalého muzea ve městě. V tom měli podporu městské rady, která měla zajistit muzejní vitríny. Finanční prostředky na činnost se získávaly dobrovolnými příspěvky a dary místních peněžních ústavů. Na muzejní vitríny již v počátku přispěla místní Městská spořitelna částkou 50 zl., finančně přispívaly i okolní obce.

V prostorách městské radnice si poprvé mohli Dačičtí získaný materiál prohlédnout na výstavě 8. června 1893. V zasedací síni městské radnice byly na šesti stolech vyloženy různé předměty, jako staré listiny, části krojů, výšivky, nářadí a nádobí, mince, pečeti, psané modlitby, zpěvníky. V srpnu r. 1893 navštívil muzeum dr. Chytil z pražského Umělecko-průmyslového muzea a ocenil práci Národopisného odboru. Muzeum nemělo vlastní budovu na své sbírky, po založení bylo umístěno ve dvou zadních místnostech Městské spořitelny v domě č. 3 na Palackého náměstí, později ve dvou místnostech radnice, která sídlila od r. 1892 také v budově spořitelny.

První etapa sběratelské práce Národopisného odboru, vedeného starostou města Josefem Příhodou, vyvrcholila v r. 1895 obesláním pražské národopisné výstavy. Jednalo se celkem asi o 300 exponátů, mezi nimiž byly porcelánové talíře, mísy, lidové džbánky, klíče, razítka, formy na cukroví, na bábovky, talíře cínové, praporec svatební, sekerky, ostruhy, čepce, vyšívané bílé pleny, sošky, malovaná truhla, malovaná postel, obrázky na skle, kancionály, kraslice, pergamenové listiny. Dodnes jsou na některých sbírkových předmětech dačického muzea zachovány štítky s označením Národopisné výstavy československé v Praze.

Po celý rok vám budeme dačické muzeum představovat i formou tzv. exponátu měsíce, abyste se dozvěděli více o některých zajímavých a cenných sbírkách muzea.